

neki suvremenik cara Borisa, a ne, kako neki drže, Ćiril ili, kako drže drugi, Metodije.

Drugi referat pod naslovom: »Historijski okviri djela apostola Slavena« održao je poslije podne na grčkom prof. I Karajanopoulos.

Na kraju simpozija otkrio je u atriju biskupske palače grčki kralj Konstantin, koji je došao u Solun na završetak proslave, spomen-ploču na kojoj se komemorira 1100-god. velikog djela Solunske braće.

Proslave su završile 26. listopada svečanom akademijom u Velikoj auli Sveučilišta u Solunu na kojoj je o životu i radu Ćirila i Metoda govorio rektor Sveučilišta koji je iza toga priredio svečani prijem za sve učesnike proslave.

B. Grabar

TRÉCI SASTANAK MEĐUNARODNE KOMISIJE ZA RJEČNIK OPĆESLAVENSKOG KNJIŽEVNOG (CRKVENOSLAVENSKOG) JEZIKA

U travnju (25—29) god. 1966. održan je treći sastanak Međunarodne komisije za Rječnik općeslavenskog književnog (crkvenoslavenskog) jezika. Sastanak, koji je organizirao Sovjetski komitet slavista, održan je u prostorijama Instituta za ruski jezik AN SSSR-a u Moskvi. Sastanku su prisustvovali iz Poljske: L. Moszyński, iz Rumunije: G. Mihaila, iz SSSR-a: V. V. Vinogradov, L. P. Žukovska, A. S. L'vov, N. I. Tolstoj i O. A. Knjaževska (kao gost), iz Čehoslovačke: J. Kurz (predsjednik), B. Havránek i F. V. Mareš (drugi sekretar Komisije), iz Jugoslavije i Austrije: J. Hamm, iz Jugoslavije: P. Đorđić i A. Nazor (umjesto Vj. Štefanića). Svoj izostanak pismeno su ispričali članovi Komisije iz Bugarske: K. Mirčev i D. Ivanova-Mirčeva (prvi sekretar) i iz Jugoslavije: Vj. Štefanić (potpredsjednik), koji zbog bolesti nisu mogli sastanku prisustvovati. Komisija je jednoglasno izabrala za zamjenika predsjednika V. V. Vinogradova, jer je na sofijskom zasjedanju zaključeno da se za zamje-

nika predsjednika izabere predstavnik SSSR-a. Pročitano je pismo prvog sekretara Komisije D. Ivanove-Mirčeve. U pismu se kaže da će »jedinствeno rješenje pitanja biti sastavljanje pojedinačnih rječnika« i da bi »bugarska delegacija mogla s radošću diskutirati« i da bi Bugari mogli »izvršiti neke korekture i izmjene u radu na bugarskom historijskom rječniku u svrhu maksimalne ujednačenosti materijala.«

Na dnevnom redu bile su ove tačke: izvještaj o dosadašnjem radu Međunarodne komisije (J. Kurz), o potrebi izrade rječnika crkvenoslavenskog jezika (J. Hamm), odnos crkvenoslavenskog rječnika prema rječnicima narodnih jezika (L. Moszyński), puni aprakosi XI—XIV st. koji se čuvaju u bibliotekama SSSR-a i zadaci njihova daljnjeg proučavanja u vezi sa izradbom Rječnika općeslavenskog književnog jezika (L. P. Žukovska), izvještaji delegata pojedinih zemalja o izvršenom poslu na Rječniku (V. V. Vinogradov, G. Mihaila, P. Đorđić, F. V. Mareš), posebno o radu (i metodama) koji se izvršio u Staroslavenskom institutu u Zagrebu (A. Nazor), o pitanju jedinstvenog rječnika općeslavenskog književnog jezika i o pitanju produženja rada Komisije u slučaju izradbe samo paralelnih rječnika (A. S. L'vov), određivanje kruga spomenika za Rječnik općeslavenskog književnog jezika zajedno s prethodnim rješenjem pitanja periodizacije toga jezika i preciziranjem kronoloških i teritorijalnih okvira njegova funkcioniranja (N. I. Tolstoj), o tehnici ekscerpiranja materijala (F. V. Mareš).

Iz izvještaja delegata o radu na Rječniku u pojedinim zemljama vidjelo se da je ekscerpiranje crkvenoslavenskih tekstova češke provenijencije u Čehoslovačkoj završeno, jer su ti tekstovi uključeni u materijal za *Slovník jazyka staroslověnského*. Ostalo bi još da se ekscerpiraju tekstovi tzv. emauskog perioda, te bi se češki udio u izradbi Rječnika općeslavenskog književnog (crkvenoslavenskog) jezika mogao smatrati završenim. Staroslavenski institut u Zagrebu ekscerpira u principu po metodi češkog *Slovníka* materijal crkvenoslaven-

ručju staroslavenske i općeknjiževnoslavenske pismenosti srednjega vijeka s radom Ediciono-tekstološke komisije Međunarodnog komiteta slavista. 5. Predložiti Međunarodnom komitetu slavista da u Komisiji za Rječnik osl. književnog (osl.) jezika izabere prof. Kiparskog (Helsinki).« Jedan dio referata štampan je u časopisu »Voprosy jazykoznanija« br. 5, 1966, str. 81—109.

Moskovski sastanak Međunarodne komisije za Rječnik osl. književnog (osl.) jezika značit će veliki korak naprijed, ako bude stvarni poticaj da rad započne tamo gdje još nije započeo, kao što je poslije prvog sastanka Komisije u Zagrebu rad krenuo u Skoplju i Bukureštu. Nema sumnje da će moskovski sastanak biti neposredni poticaj za rad u SSSR-u, tim više što je inicijativa o izradbi Rječnika pokrenuta u Moskvi god. 1958.

Domaćini sastanka — Sovjetski komitet slavista, članovi Instituta za ruski jezik na čelu s V. V. Vinogradovom — toplinom prijema pridonijeli su da se zasjedanje odvijalo u srdačnoj atmosferi.

A. Nazor

LEKSIKOGRAFSKI SIMPOZIJI U KRAKOVU

U travnju (3—5) g. 1967. održan je u Krakovu Leksikografski simpozij, koji je organizirala Komisija za slavistiku Poljske akademije nauka u Krakovu. Održavao se u prostorijama Collegium Maius Jagiellońskog univerziteta, a otvorio ga je prof. dr Zenon Klemensiewicz.

Simpoziju su prisustvovali delegati iz ovih zemalja: Bugarske (2), Čehoslovačke (8), SSSR-a (4), Jugoslavije (1) i Poljske (veći broj). Pročitani su ovi referati: *Teoretske osnove, karakter obrade gesla, karakteristika izvora Rječnika staroruskog jezika* (R. I. Avanesov), *Problematika Rječnika staroslavenskog jezika* (F. V. Mareš). *Iz teoretske problematike Rječnika staroslavenskog jezika* (Z. Hauptová). *O radu na Rječniku crkvenoslavenskog jezika hrvatske redakcije u Staroslavenskom institutu u Zagrebu* (A.

Nazor), *Rječnik staroukrajinskog jezika XIV—XV st.* (L. Humecka), *Značenje riječi i kontekst u Rječniku staroukrajinskog jezika* (U. Jadlinska), *O radu na historijskom rječniku bugarskog jezika* (B. Bojadžijeva), *Iz problematike redigiranja staropoljskog rječnika* (St. Urbańczyk), *O Rječniku staročeskog jezika* (B. Havránek i M. Nedvěďová), *O objektivnom izdvajanju osnovne leksičke jedinice u historijskom rječniku* (I. Němec), *O objektivnoj obradi leksičke jedinice u historijskom rječniku* (E. Michálek), *Problem tuđica u historijskom rječniku* (V. Blanár), *Bohemizmi i rutenizmi u Staropoljskom rječniku* (J. Reczek). Pročitana su još dva referata čiji autori nisu sudjelovali na simpoziju i to: *O malom Rječniku staroruskog jezika XI—XVII st.* (poslao S. G. Barhudarov) i *O rječniku starobjeloruskog jezika* (poslao A. I. Žuravski).

Osnovni cilj ovoga simpozija bio je uzajamna informacija o radu na historijskim rječnicima u slavenskim zemljama. Stoga je većina referata imala informativan karakter.

Jedan dio izlaganja bio je posvećen izradi staroslavenskih, odnosno crkvenoslavenskih rječnika. F. V. Mareš govorio je o problemu periodizacije staroslavenskog jezika (crkvenoslavenski, novocrkvenoslavenski), a Z. Hauptová informirala je o radu na Slovníku jazyka staroslověnského, što ga izdaje Čehoslovačka akademija nauka. Rad je započeo g. 1947. ekscerpiranjem svih kanonskih spomenika staroslavenskog jezika, svih spomenika koji su jezično i tematski vezani za najstarije doba stsl. jez., a sačuvani su u mladim prijepisima. K tome su dodani i neki crkvenoslavenski spomenici. Ekscerpiranje je potpuno, a potpuno se registri- raju ekvivalenti originalnih tekstova (grčkih i latinskih). Kartoteka ima oko 1,500 000 listića. Broj ekscerpiranih spomenika je 83, a u drugom dijelu će se dopuniti materijalom iz još nekih spomenika (Eninskog apostola, Kanona sv. Dimitrija i varijantama iz novgorodskog rukopisa apokrifnog Nikodemova ev.). Do sada je štampan 1. od ukupno 4 sveska. Osim teksta rječnika (pretpostavlja se da će